

**Szkolny Program Profilaktyki
Powiatowego Centrum Kształcenia
Zawodowego i Ustawicznego
w Wodzisławiu Śląskim**

Spis treści

I PODSTAWY PRAWNE.....	3
II WSTĘP.....	4
III CELE	5
CEL OGÓLNY	5
CELE SZCZEGÓLWE:.....	5
IV SPOSOBY REALIZACJI PROGRAMU	7
V WSPÓŁPRACA Z RODZICAMI	8
SZKOŁA:	8
RODZICE:.....	8
VI GOTOWOŚĆ SZKOŁY DO REALIZACJI DZIAŁAŃ PROFILAKTYCZNYCH.....	8
VII MONITOROWANIE I EWALUACJA SZKOLNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI	9
VIII ZAŁOŻENIA SZKOLNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI NA KOLEJNE LATA.....	9

I PODSTAWY PRAWNE

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997r.
2. Konwencja o Prawach Dziecka
3. Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty
4. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii
5. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 grudnia 2008 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół
6. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich
7. Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego
8. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi
9. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii
10. Ustawa o ochronie zdrowia psychicznego z dnia 19 sierpnia 1994 r.
11. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie
12. Ustawa z dnia 9 listopada 1995 roku o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych

II WSTĘP

Szkolny program profilaktyki w Powiatowym Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego jest programem profilaktyki środowiskowej, w którym obiektem działań jest całe środowisko szkolne. Jest wynikiem diagnozy opartej na obserwacji uczniów, analizie ich szkolnych osiągnięć, analizie wybranych dokumentów szkolnych- protokołów zespołów przedmiotowych, zapisów w dziennikach lekcyjnych oraz analizie dokumentacji pedagoga szkolnego. Uwzględniono w nim potrzeby rozwojowe uczniów, potrzeby wynikające ze specyfiki środowiska szkoły oraz przemian społeczno – ekonomicznych w kraju. Założenia SPP wynikają z podstawy prawnej, powinności nauczyciela oraz realnych potrzeb społeczności szkolnej, ponadto stanowią integralną część Szkolnego Programu Wychowawczego Zespołu Szkół Zawodowych w Wodzisławiu Śląskim.

Profilaktyka jest ochroną człowieka przed zagrożeniami i reagowaniem na nie. Obejmuje eliminację lub redukcję czynników ryzyka oraz wzmacnianie czynników chroniących. Szkoła jest miejscem realizacji profilaktyki pierwszorzędowej, skierowanej do grupy niskiego ryzyka. Polega na promowaniu zdrowego stylu życia i zapobieganiu zagrożeniom, w szczególności na rozwijaniu umiejętności radzenia sobie z wymogami życia. Jednakże, ze względu na możliwość istnienia w szkole grup uczniów podwyższonego ryzyka, SPP zakłada również działania adresowane do tych właśnie osób, angażując w razie konieczności do współpracy specjalistów czy instytucje wspierające procesy profilaktyczno-wychowawcze. Za realizację zadań określonych w SPP odpowiedzialni są: Dyrekcja szkoły, pedagog, pielęgniarka szkolna, oraz wszyscy nauczyciele, w kooperacji z rodzicami i instytucjami lokalnymi.

III CELE

CEL OGÓLNY

Jednym z głównych założeń pracy szkoły jest stworzenie uczniom bezpiecznych i przyjaznych warunków do nauki i funkcjonowania w środowisku szkolnym. Dlatego też Szkolny Program Profilaktyki- dostosowany do potrzeb rozwojowych, ma przede wszystkim na celu wspomaganie ucznia w radzeniu sobie z trudnościami zagrażającymi harmonijnemu rozwojowi, oraz wyposażenie go w narzędzia i umiejętności niezbędne do podjęcia aktywnej i odpowiedzialnej postawy wobec własnego zdrowia i innych osób.

CELE SZCZEGÓŁOWE:

1. Przeciwdziałanie zachowaniom ryzykownym:
 - a) Doskonalenie i kształcenie umiejętności rozwiązywania problemów oraz radzenia sobie z przejawami przemocy; eliminowanie zachowań agresywnych,
 - b) Kształtowanie postaw i cech społecznie uznanych za pożądane w naszej kulturze,
 - c) Dbanie o harmonijny rozwój wszystkich sfer życia młodego człowieka- wszelkie nałogi oraz próby podejmowania zachowań ryzykownych są zazwyczaj rekompensatą dyskomfortu psychicznego.
2. Promowanie zdrowego stylu życia:
 - a) Zachęcanie do aktywnego spędzania czasu wolnego,
 - b) Stwarzanie możliwości udziału w zajęciach sportowo- rekreacyjnych i wycieczkach turystyczno- krajoznawczych,
 - c) Kształtowanie odpowiedzialności za zdrowie własne i innych,
 - d) Rozwijanie zainteresowań innymi formami ruchu poprzez propagowanie rozwoju kulturystyki, tańca towarzyskiego, gimnastyki artystycznej i itp.,
 - e) Promowanie akcji honorowego krwiodawstwa,
 - f) Organizowanie czasu wolnego (zajęcia pozalekcyjne, koła zainteresowań).

3. Kształtowanie psychologicznych i społecznych kompetencji:
 - a) Rozwijanie umiejętności interpersonalnych niezbędnych do nawiązywania i podtrzymywania relacji społecznych,
 - b) Doskonalenie technik zachowań asertywnych, wskazywanie alternatywnych rozwiązań problemów
 - c) Uczenie umiejętnego korzystania z technik zarządzania stresem i konfliktem,
 - d) Rozwijanie wrażliwości na problemy tolerancji oraz kształtowanie szacunku i otwartości na drugiego człowieka.
4. Wzmacnianie poczucia własnej wartości i tożsamości:
 - a) Uczenie świadomego decydowania o sobie i ponoszenia konsekwencji własnych decyzji,
 - b) Wyrabianie poczucia tożsamości i własnej wartości oraz wiary w siebie.
5. Podnoszenie motywacji do nauki:
 - a) Zachęcanie do poznawania własnych potrzeb i oczekiwań,
 - b) Poznawanie podstawowych narzędzi motywacyjnych .
6. Zapobieganie uzależnieniom:
 - a) Poszerzanie wiedzy na temat zagrożeń, a także skutków wynikających z nadużywania alkoholu, palenia papierosów oraz zażywania środków odurzających lub narkotycznych, w tym dopalaczy i napojów energetycznych.
 - b) Zwracanie uwagi na szeroki zakres konsekwencji wynikających z bycia uzależnionym od różnych substancji,
 - c) Wskazywanie alternatywnych sposobów realizowania swoich potrzeb.
7. Kształtowanie właściwych postaw i zachowań:
 - a) Podnoszenie kultury językowej uczniów z jednoczesnym eliminowaniem używania przez młodzież wulgaryzmów,
 - b) Rozwijanie postaw patriotycznych oraz szacunku dla symboli narodowych i hymnu państwowego,
 - c) Propagowanie właściwego korzystania z telefonów komórkowych w miejscach publicznych- zwłaszcza w szkole,
 - d) Zwracanie uwagi na schludny wygląd uczniów oraz wymaganie stosownego stroju w czasie pobytu w szkole i podczas uroczystości.

IV SPOSOBY REALIZACJI PROGRAMU

Szkolny Program Profilaktyki będzie realizowany w ramach:

1. Zajęć dydaktyczno- wychowawczych i opiekuńczych prowadzonych przez wychowawców, nauczycieli przedmiotowych i pedagoga szkolnego, realizacji ścieżek edukacyjnych i godzin do dyspozycji dyrektora, a także na wycieczkach spotkaniach i uroczystościach okolicznościowych,
2. Zajęć pozalekcyjnych z młodzieżą, mających na celu:
 - a) Możliwość rozwijania przez uczniów własnych zainteresowań
 - b) Rozwiązywanie problemów bieżących oraz wspomaganie uczniów ze szczególnymi potrzebami edukacyjnymi i wychowawczymi
 - c) Umiejętność otwartego wyrażania myśli, uczuć i przekonań,
3. Poświęcania szczególnej uwagi wychowawców na wzmocnienie poczucia własnej wartości wychowanków poprzez:
 - a) Okazywanie zainteresowania każdemu wychowankowi
 - b) Badanie środowiska domowego oraz indywidualne rozmowy z rodzicami lub opiekunami
 - c) Udzielanie pomocy w rozwiązywaniu problemów osobistych poruszanych przez uczniów
 - d) Wspólne opracowywanie metod postępowania w sytuacjach konfliktowych
 - e) dzielenie się z rodzicami pozytywnymi uwagami o dziecku,
4. Pedagogizacji rodziców, która będzie się odbywała podczas:
 - a) zebrań ogólnych
 - b) spotkań z wychowawcami
 - c) korespondencji z rodzicami oraz różnymi członkami społeczności szkolnej i pozaszkolnej.

V WSPÓŁPRACA Z RODZICAMI

SZKOŁA:

- a) zapozna uczniów z założeniami Szkolnego Programu Profilaktyki,
- b) zadba o aktualizację tematów z zakresu profilaktyki zgodnie z bieżącymi problemami i potrzebami społeczności szkolnej,
- c) zaprosi na zebrania z rodzicami specjalistów z zakresu profilaktyki, którzy nakreślą rodzicom istniejący problem,
- d) będzie prowadzić pedagogizację rodziców w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom, informowania rodziców o nowych niebezpieczeństwach pojawiających się w środowiskach młodzieżowych oraz stosowania właściwych metod wychowawczych,
- e) organizować będzie spotkania z Radą Rodziców i trójkami klasowymi.

RODZICE:

- a) współdecydują w sprawach działań profilaktycznych w szkole,
- b) aktywnie uczestniczą w programowaniu pracy szkoły i projektowaniu jej rozwoju,
- c) uczestniczą w spotkaniach organizowanych przez dyrekcję szkoły i wychowawców,
- d) pomagają i włączają się w organizację imprez klasowych i szkolnych,
- e) uczestniczą w pedagogizacji rodziców prowadzonej przez szkołę,
- f) ujednolicają oddziaływania wychowawcze wobec swoich dzieci zgodnie ze wskazówkami szkoły w trakcie rozwiązywania problemów wychowawczych.

VI GOTOWOŚĆ SZKOŁY DO REALIZACJI DZIAŁAŃ PROFILAKTYCZNYCH

1. Przygotowanie kadry pedagogicznej (udział w licznych kursach, szkoleniach i konferencjach),
2. Pedagog, psycholog i pielęgniarka szkolna wspierający działania nauczycieli i wychowawców,

3. Współpraca z instytucjami wspierającymi szkołę w działaniach wychowawczych i profilaktycznych podejmowanych na rzecz uczniów i ich rodzin,
4. Baza materialna:
 - sale dydaktyczne wyposażone w telewizory, tablice interaktywne, DVD lub video,
 - aula,
 - sala gimnastyczna,
 - pracownie komputerowe,
 - boisko szkolne,
 - filmy edukacyjne oraz książki.

VII MONITOROWANIE I EWALUACJA SZKOLNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI

Realizacja Programu będzie monitorowana na bieżąco w trakcie roku szkolnego przez kierownictwo szkoły i szkolnego pedagoga. Ewaluacji natomiast będzie dokonywał pedagog szkolny na zakończenie każdego roku szkolnego. Podstawową formą ewaluacji będą:

- a) obserwacja uczniów oraz analiza ich szkolnych osiągnięć,
- b) wywiady i rozmowy z uczniami i rodzicami,
- c) analiza wybranych dokumentów szkolnych- zapisów w dziennikach lekcyjnych, protokołów zespołów przedmiotowych, dokumentacji pedagoga szkolnego,
- d) obserwacje prowadzone przez dyrekcję szkoły,
- e) ankiety skierowane do uczniów i nauczycieli za pośrednictwem platformy e-learningowej.

Wnioski z ewaluacji będą przedstawione Radzie Pedagogicznej, a planowane zmiany zatwierdzane uchwałą, po wcześniejszym zaopiniowaniu przez Radę Rodziców i Samorząd Uczniowski.

VIII ZAŁOŻENIA SZKOLNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI NA KOLEJNE LATA

(załącznik)

**Szkolny Program Profilaktyki
na rok szkolny 2016/2017**

Cele główne	Cele szczegółowe	Sposoby realizacji zadań	Termin Odpowiedzialni
I. Zmniejszenie skali przemocy i agresji wśród młodzieży.	Ukazanie źródeł przemocy i wpływanie na postawy i zachowania młodzieży.	1.Udział rodziców klas pierwszych w prelekcji m. in. na temat agresji i przemocy. 2.Udział młodzieży szkolnej w dniu profilaktyki oraz w prelekcjach na temat m. in. agresji i przemocy.	IX - VI Dyrekcja, pedagog, psycholog
	Zapobieganie występowaniu tzw. fali oraz zwrócenie uwagi na problem „kozła ofiarnego”.	1.Pogadanki w klasach, indywidualne rozmowy z uczniami i rodzicami. 2.Pomoc uczniom w adaptowaniu się w nowych warunkach szkolnych (dot. zwłaszcza klas pierwszych).	IX + w miarę potrzeb, Dyrekcja. pedagog, wychowawcy, psycholog

	Zminimalizowanie agresji fizycznej i werbalnej.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Indywidualne rozmowy wychowawcze z uczniami trudnymi. 2. Kontakty z Komendą Powiatową Policji i specjalistą d/s nieletnich. Prelekcje, pogadanki oraz spotkania profilaktyczne dot. agresji. 	IX – VI Wychowawcy, Zespół Wychowawczy, pedagog, psycholog IX - VI Dyrekcja. pedagog,
	Ograniczenie kradzieży i wymuszeń.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Współpraca z rodzicami, policją, Sądem Rodzinnym i Nieletnich, kuratorami sądowymi. 2. Korzystanie z pomocy specjalistów i innych instytucji wspomagających proces wychowania. 	IX – VI Dyrekcja pedagog, wychowawcy,
II. Zmniejszenie absencji szkolnej.	Motywowanie uczniów wagarujących do realizacji obowiązku szkolnego.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rozmowy indywidualne z uczniami i rodzicami, pomoc wychowawcza. 2. Współpraca z wychowawcami i nauczycielami. 3. Wzmocnienie pozycji szkolnej uczniów poprzez działalność w kołach zainteresowań. 	IX – VI Wychowawca, pedagog, Zespół wychowawczy, psycholog, dyrekcja
	Systematyczne monitorowanie realizacji obowiązku szkolnego.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Systematyczna analiza frekwencji uczniów. 2. Przekazywanie Zespołowi wychowawczemu informacji o uczniach wagarujących i systematycznie opuszczających zajęcia lekcyjne. 	Pierwszy tydzień każdego miesiąca, wychowawcy, dyrekcja

	Działanie Szkolnego Zespołu Wychowawczego	<ol style="list-style-type: none"> 1. Udzielanie pomocy uczniom sprawiającym trudności wychowawcze w ramach Szkolnego Zespołu Wychowawczego. 2. Rozmowy indywidualne Szkolnego Zespołu Wychowawczego z uczniami trudnymi, niedostosowanymi. 3. Rozmowy Szkolnego Zespołu z rodzicami uczniów sprawiających problemy wychowawcze 	w miarę potrzeb, na bieżąco, dyrekcja, pedagog, wychowawcy, psycholog
	Współpraca z placówkami wspierającymi proces wychowawczy.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Przekazywanie informacji o nierealizowaniu obowiązku szkolnego do Sądu dla nieletnich. 2. Przekazywanie informacji o nierealizowaniu obowiązku szkolnego do kuratorów sądowych. 	IX – VI Dyrekcja, pedagog
	Kreowanie szkoły przyjaznej uczniom.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Prowadzenie zajęć rozwijających pozytywne emocje, uczucia oraz kontakty interpersonalne. 2. Prowadzenie zajęć pomagających w odkrywaniu trwałych wartości. 3. Organizacja przez Samorząd Uczniowski i nauczycieli imprez szkolnych oraz przedsięwzięć mających na celu wzmocnienie więzi z rówieśnikami i nauczycielami. 	IX – VI Wychowawcy, pedagog, psycholog, nauczyciele, opiekun SU

III. Wdrażanie do życia w demokratycznym społeczeństwie	Pogłębianie wiedzy na temat praw dziecka, ucznia, człowieka	<ol style="list-style-type: none"> 1. Omówienie Konwencji Praw Dziecka. 2. Omówienie praw i obowiązków ucznia w szkole. 3. Zapoznanie z prawem do nauki i prawem do udziału w życiu kulturalnym. 4. Zapoznanie z prawami człowieka III generacji – prawo do rozwoju, do pokoju i do życia w środowisku naturalnym 	IX – VI Wychowawcy, pedagog, psycholog
	Rozwijanie samorządności uczniowskiej	<ol style="list-style-type: none"> 1. Organizowanie wyborów i wybór Samorządu Uczniowskiego 2. Udział Samorządu Uczniowskiego w planowaniu i organizowaniu życia szkoły. 3. Współpraca Samorządu Uczniowskiego z organami szkoły i organizacjami środowiskowymi 	IX – IV Opiekun SU, nauczyciele, wychowawcy, pedagog
IV. Wdrażanie profilaktyki uzależnień.	Poszerzanie wiedzy na temat zagrożeń, a także skutków wynikających z nadużywania alkoholu, palenia papierosów oraz zażywania środków odurzających lub narkotycznych, w tym dopalaczy i napojów energetycznych.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Promowanie życia bez nikotyny (prelekcje). 2. Upowszechnienie akcji „Rzuć palenie”. 3. Obchody „Światowego Dnia Rzucania Palenia Tytoniu” (spotkania profilaktyczne z zaproszonym gościem) 4. Prelekcje, filmy, spotkania i dyskusje na temat uzależnień z uczniami i rodzicami. 5. Prowadzenie tematycznych lekcji wychowawczych dotyczących uzależnień związanych z narkotykami, dopalaczami, papierosami i alkoholem. 6. Zorganizowanie spotkania z rodzicami klas pierwszych z udziałem przedstawiciela Komendy Powiatowej Policji (nt. konsekwencji prawnych używania substancji psychoaktywnych oraz metod współpracy szkoły z Policją w sytuacjach zagrożenia narkomanią) oraz Poradni Psychologiczno- Pedagogicznej. 7. Współpraca ze Strażą Miejską i Policją w zakresie zwalczania nałogów. 8. Uwrażliwienie młodzieży na niebezpieczeństwo subkultur 	IX-VI Pedagog, wychowawcy, pielęgniarka, katecheta, nauczyciele Wychowawcy,

		<p>młodzieżowych i sekt.</p> <p>9. Udział klas II w spektaklu profilaktycznym.</p> <p>10. Organizacja Szkolnego Dnia Profilaktyki z prelekcjami zaproszonych gości.</p> <p>11. Organizacja szkolnego konkursu na plakat: „Jak zapobiegać nałogom”?</p> <p>12. Zorganizowanie szkolenia dla rodziców, uczniów i nauczycieli na temat rozpoznawania wczesnych objawów używania substancji psychoaktywnych oraz skutków zażywania dopalaczy i innych substancji psychoaktywnych.</p>	<p>katecheta</p> <p>Pedagog</p> <p>Pedagog</p> <p>Koordinator i Szkolny Zespół Promocji Zdrowia</p> <p>Dyrekcja, pedagog</p>
<p>V. Propagowanie zdrowego stylu życia.</p>	<p>Aktywizowanie uczniów na rzecz zdrowia własnego i publicznego.</p>	<p>1. Organizowanie akcji krwiodawstwa.</p> <p>2. Projekt uczniów „Miejsca w najbliższej okolicy gdzie można aktywnie spędzić czas?” .</p> <p>3. Organizacja zajęć pozalekcyjnych rozwijających zainteresowania i uzdolnienia jako alternatywnej formy działalności zaspokajającej ważne potrzeby uczniów.</p> <p>4. Realizacja programu edukacyjnego pt. „ARS, czyli jak dbać o miłość”</p>	<p>I i II sem., Pielęgniarka, Dyrekcja</p> <p>VI Koordynator i Szkolny Zespół Promocji Zdrowia Cały rok szkolny, wszyscy nauczyciele</p> <p>IX- XII Pedagog szkolny</p>
	<p>Pogłębianie wiedzy i umiejętności dotyczących udzielania pierwszej pomocy medyczno – sanitarnej.</p>	<p>1. Prowadzenie wykładów i ćwiczeń dla uczniów i nauczycieli w ramach zajęć lekcyjnych</p> <p>2. Prowadzenie wykładów i ćwiczeń dla uczniów i nauczycieli w ramach zajęć pozalekcyjnych.</p>	<p>IX-VI Nauczyciele edukacji dla bezp., pielęgniarka.</p>

	Realizacja projektu „Śląska Sieć Szkół Promujących Zdrowie”	<ol style="list-style-type: none"> 1. Przeprowadzenie ankiet dotyczących sposobów spędzania wolnego czasu. 2. Organizacja spotkania z dietetykiem. 3. Wykonanie przez uczniów gazetki szkolnej o tematyce zdrowotnej. 	Cały rok szkolny wg harmonogramu- Koordynator i Szkolny Zespół Promocji Zdrowia
	Kontynuowanie oddziaływań profilaktycznych dotyczących problematyki AIDS .	<ol style="list-style-type: none"> 1. Propagowanie wiedzy na temat HIV i AIDS poprzez gazetki tematyczne, projekcje filmów. 2. Udział uczniów prelekcjach i pogadankach na w/w temat. 	IX-VI Pielęgniarka, pedagog, wychowawcy.
	Kształtowanie prawidłowych nawyków żywieniowych.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zorganizowanie Tygodnia Promocji Zdrowia. 2. Udział uczniów w spotkaniu z dietetykiem. 	VI- Szkolny Zespół Promocji Zdrowia
	Nauka umiejętnego korzystania z technik zarządzania stresem i konfliktem.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zajęcia wychowawcze. 2. Zajęcia z zaproszonymi gośćmi. 	IX- VI- wg potrzeb, wychowawcy, psycholog, pedagog